

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 31. maj 2023

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om en akutpakke til erhvervsskolerne og genopretning af erhvervsskolernes økonomi

[af Mai Villadsen (EL) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M og KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (SF, DD, EL, DF og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA og RV) vil stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne

Et flertal i udvalget (Socialdemokratiets, Venstres og Moderaternes medlemmer af udvalget) er enig i intentionen om at styrke danske erhvervsskoler. De fleste erhvervsskoler klarer sig godt og uddanner dygtige faglærte med et højt fagligt niveau, men samtidig hører vi desværre for mange eksempler på, at forholdene på landets erhvervsskoler ikke er gode nok, hvilket i nogen grad går ud over undervisningen. Det er flertallets opfattelse, at problemerne på erhvervsuddannelserne primært er strukturelle, og at der er geografiske og fagmæssige forskelle på, hvilke politiske greb der er behov for for at løse problemerne. Herudover mangler der viden omkring, hvilke tiltag der konkret er behov for. Sikker er det dog, at en økonomisk styrkelse er nødvendig.

Det fremgår af side 20 i regeringsgrundlaget (»Ansvar for Danmark – det politiske grundlag for Danmarks regering«, december 2022), at regeringen ønsker en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne: »Regeringen ønsker en

markant styrkelse af erhvervsuddannelserne sådan, at flere unge vælger erhvervsskolerne frem for det almene gymnasium«. Flertallet noterer sig, at regeringen ønsker en markant styrkelse af erhvervsskolerne, og at regeringen vil investere i, at erhvervsskolerne har det rette udstyr, de rette lærerkompetencer og fokus på arbejdsmarkedets behov, herunder i forhold til den grønne omstilling.

Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Dansk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis, Danmarksdemokraternes, Enhedslistens og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at der er brug for forhandlinger om en akutpakke til erhvervsskolerne her og nu og forhandlinger om en varig genopretning af skolernes økonomi. Det er en bunden opgave at sikre, at der uddannes flere faglærte, og udfordringerne kræver handling nu.

Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Dansk Folkeparti ønsker ikke at lægge sig fast på et konkret beløb eller konkrete finansieringskilder med nærværende forslag, da intentionen med forslaget er at pålægge regeringen at indkalde til forhandlinger herom hurtigst muligt. Sådanne forhandlinger skal forpligte regeringen til at sikre handling bag regeringens løfter om investeringer i erhvervsuddannelserne.

Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Dansk Folkeparti tager til efterretning, at regeringen stemmer imod forslaget, og at der dermed desværre ikke er flertal for at indkalde til forhandlinger om erhvervsskolernes økonomi her og nu. Det er meget beklageligt set i lyset af de økonomiske udfordringer og det faldende søgetal, som erhvervsskolerne oplever.

Det er imidlertid glædeligt at konstatere, at forslaget har opbakning fra store dele af oppositionen. Det sender et klart signal til regeringen om, at der er en bred villighed til at handle uden om regeringen. Socialistisk Folkeparti,

Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Dansk Folkeparti er klar til at indgå konstruktivt i forhandlinger om et løft af erhvervsskolernes økonomi og behovet for flere faglærte, såfremt regeringen ombestemmer sig og beslutter at indkalde til sådanne.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlem af udvalget deler intentionen bag beslutningsforslaget om at investere i erhvervsuddannelserne. Radikale Venstre ønsker at skrive en ny generationskontrakt og prioritere børn, unge og uddannelse.

Radikale Venstre ser med alvor på nedgangen i antallet af elever, og derfor også antallet af undervisere, på erhvervsuddannelserne. Derfor stillede Radikale Venstre også spørgsmål til ministeren om dette på det netop gennemførte samråd, jf. BUU alm. del – samrådspørgsmål G, H og I, afholdt den 27. april 2023.

For Radikale Venstre er svaret dog ikke et ufinansieret beslutningsforslag. Svaret er derimod at igangsætte reelle forhandlinger mellem regeringen og Folketingets partier om de strukturelle udfordringer, som erhvervsskolerne står over for, herunder det økonomiske grundlag for uddannelserne. Det kræver kompromiser og finansiering fra alle partier.

Radikale Venstre tror ikke på, at vi får flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse ved at forsøge at tvinge dem til det. For Radikale Venstre handler uddannelse først og fremmest om at frisætte og myndiggøre, og Radikale Venstre tror på, at det starter med begejstringen for håndværk. Radikale Venstre tror ikke på, at vi får flere faglærte med en akutupakke eller ved at bekæmpe akademikere eller gymnasier.

Radikale Venstre vil investere i erhvervsuddannelserne for at kunne lave 1) længere grundforløb med gode ungdoms- og studiemiljøer, 2) et nyt pædagogikum til lærerne

og 3) lækre værksteder med fedt grej. Radikale Venstre vil have mere praktisk og kreativ undervisning i skolen, så børn og unge kan få lov til at være nysgerrige og fordybe sig i håndværk, og vi vil fremme mulighederne for, at børn og unge kan møde mange forskellige rollemodeller og lave forløb med forskellige ungdomsuddannelser og virksomheder.

Det vil Radikale Venstre gerne forhandle med regeringen og Folketingets partier om.

Det Konservative Folkeparti

Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget ser frem til de kommende forhandlinger på uddannelsesområdet og i forhold til erhvervsskolerne. Det Konservative Folkeparti er ikke enige i den finansiering, der er fremlagt i beslutningsforslaget, men er meget positive over for at komme i gang med forhandlinger på området.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 21. april 2023 og var til 1. behandling den 24. maj 2023. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Astrid Krag (S) Frederik Vad (S) nfm. Kasper Sand Kjær (S) Kim Aas (S) Kris Jensen Skriver (S)

Matilde Powers (S) Sara Emil Baaring (S) Thomas Skriver Jensen (S) Trine Bramsen (S) Anni Matthiesen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Morten Dahlin (V) Peter Juel-Jensen (V) Rosa Eriksen (M) Rasmus Lund-Nielsen (M)

Karina Adsbøl (DD) fmd. Marlene Harpsøe (DD) Helena Artmann Andresen (LA) Henrik Dahl (LA) Lise Bertelsen (KF)

Brigitte Klitskov Jerkel (KF) Mette Thiesen (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Jacob Mark (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Astrid Carøe (SF) Mai Villadsen (EL) Lotte Rod (RV) Nanna Høyrup (ALT)

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1

Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		